

O, **hiçliğin** üzerine dünyayı asar.”

--Peygamber Eyüp (Eyüp 26:7)

Birkaç yıl önce eşim ve ben, yerin altındaki bir mağarada gezintiye çıktık. Rehberimiz olan hanım, sarkıtlar ve dikitler gibi etkileyici kaya oluşumlarına işaret ederken, şunları anlattı: “Her şey bir damla su ile başladı. 330 milyon yıl önce sığ bir iç deniz bu bölgeyi sularla kapladı ve sonuçta kireçtaşına dönüşerek sertleşen bu tortu katları ortaya çıktılar...”

Bu sözler, kulağa öylesine bilimsel geliyorlardı ki, sanki insan başlangıçta orada bir gözlemci olarak bulunmuş gibiydi. Rehber hanım konuşurken, Tanrı'nın Eyüp peygambere söylediği sözler zihnimde yankılandılar: “*Ben dünyanın temelini atarken sen neredeydin? Anlıyorsan söyle.*” (Eyüp 38:4) Mağaranın içindeki turumuz sona erdiğinde, rehberimize bizi gezdirdiği için teşekkür ettim ve sonra ona bu mağaranın milyonlarca yıl öncesine ait olduğunu jeologların nasıl bildiklerini sordum. O ise bana jeologların bunu gerçekten tam olarak bilemeyeceklerini söyledi ve sonra sözlerine şunları ekledi, “Ben size yalnızca bana eğitimde öğretilenleri anlattım.”

GERÇEK BİLİM

Bilim sözcüğü, Latince'deki *scientia* sözcüğünden gelir ve anlamı, **bilmektir**.⁵² *Bilmek*, herhangi bir kuşkuya yer vermeksizin gerçek olarak kabul etmek anlamına gelir. Bir bilim adamı bir hipotezi ya da teoriyi “*bilim*” olarak etiketlendirmeye karar verebilir, ama bu o hipotezi ya da teoriyi, bilim yapmaz.

1970'li yılların ortasında Kral Faysal'ın özel doktorluğunu yapmış olan Fransız Doktor Maurice Bucaille, *Kutsal Kitap, Kuran ve Bilim* adında bir eser yazdı. Bu kitap – Müslüman dünyasının kitapevlerinde ve camilerinde göze çarpacak şekilde sergilendi– Kutsal Kitap'ın modern bilimle çeliştiğini iddia eder. Bucaille, Kutsal Kitap'ın ilk bölümünde kaydedilmiş olan yaratılış öyküsünün büyük olasılıkla bir efsaneden çevrildiğini öne sürer, çünkü insanın, evrenin orijini hakkındaki değişen teorileri ile aynı

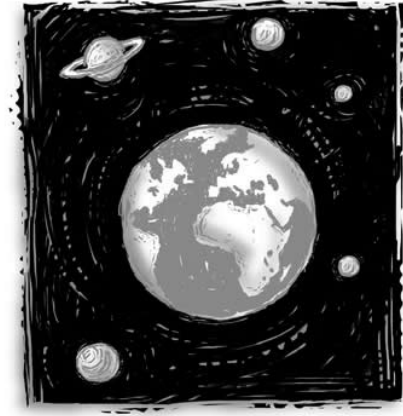
çizgide değildir.⁵³ Diğer pek çokları gibi Bucaille de gerçek *bilim* ile evrim *teorisini*⁵⁴ eşitlemek gibi bir yanılğı içindedir.

Yazıların, *fiziksel bilim* öğretmek için değil, *ruhsal bilim açıklamak* için verildiklerini anlamak önemlidir. Tanrı'nın bize Kitabını vermesinin nedeni, bize *kim olduğunu, nasıl olduğunu ve bizim için ne yaptığını* göstermektir. Tanrı, Kitabını bize aynı zamanda *nereden geldiğimizi, yeryüzünde neden bulunduğumuzu ve nereye gideceğimizi* öğretmek için de verdi. Bu tür bir bilgi, bir araştırma laboratuvarında keşfedilemez ya da gerçek olup olmadığı kanıtlanamaz. Her şeye rağmen yine de Kutsal Kitap yaşamın her görünümü ile ilgilendiğinden, Kutsal Yazılar yazıldığında, aynı zamanda insan tarafından bilinmeyen doğal dünya hakkındaki bilgiyi de kapsadığından, bu tür bilginin bir sürpriz olarak algılanmaması gerekir.

BU BİLGİYİ ÖNCE TANRI SÖYLEDİ

Tanrı'nın kitabının, günümüz bilim adamlarının keşfetmelerinden çok uzun süre önce bilimsel verileri kaydetmiş olduğunu gösteren **yedi örnek** üzerinde düşünelim. Daha sonra Kutsal Yazılar'daki yolumuz üzerinde düşünürken, Kutsal Kitap'ta, bilim konusunda başka çarpıcı örneklerle de karşılaşacağız.

1. YUVARLAK DÜNYA. Modern tarih kitaplarının çoğu, Greklerin M.Ö. 500 yılında "yeryüzünün yuvarlak olduğu konusundaki teoriyi ilk kez ortaya atan kişiler olduklarını" öğretirler...Aynı zamanda Grek düşünürleri de yeryüzünün ancak yuvarlak olabileceği sonucuna vardılar, çünkü onların düşüncelerine göre, 'en mükemmel biçim' buydu."⁵⁵ Ancak bin yıldan fazla bir zaman önce peygamber Eyüp bu gerçeği zaten ifade etmiş bulunmaktaydı: "Tanrı, **dünyayı hiçliğin üzerine asar**...Suların yüzeyine **sınır çizer**, ışık ile karanlığın ayrıldığı yerde." (Eyüp 26:7, 10) Ve Greklerden 40 yıl önce peygamber Süleyman, Tanrı'nın, "engin denizleri ufuk ile **çevirdiğini**" belirtmişti. (Süleyman'ın Özdeyişleri 8:27) Ve M.Ö. 700 yılında Grek düşünürler bu düşünceyi ortaya atmadan 200 yıl önce Yeşaya şu bildiride bulunmuştu: "**Gökkubbenin üstünde oturan Rab'dir.**" (Yeşaya 40:22) İbrani dilindeki *daire* sözcüğü, aynı zamanda *gökkubbe* ya da *yuvarlaklık* olarak çevrilebilir. Bu durumda o zaman yeryüzünün yuvarlak biçimi hakkında konuşan önce kimdi – Grekler mi yoksa Tanrı mı? Evet, Tanrı'ydı, Yeryüzünün Mimarı olan Tanrı!

2. SUYUN DEVİRİ. Eyüp kitabı aynı zamanda hidrolojik deviri de tanımlar: "**Su damlalarını yukarı çeker, buharından yağmur damlatır. Bulutlar nemini**

döker, insanların üzerine bol yağmur damlatır. Bulutları nasıl yaydığını, göksel konutundan nasıl gürlediğini kim anlayabilir?” (Eyüp 36:27-29) böylece Kutsal Kitap, yağmurun nasıl oluştuğunu açıklar: önce buhar olur, sonra buhar bulutların içindeki minik sıvı damlacıklarının içinde yoğunlaşır ve bu damlacıklar sonra kendilerini havada durduran yukarı çekişlerin üstesinden gelecek büyüklükte damlalara dönüşürler. Eyüp, aynı zamanda bulutların içindeki yoğunlaşma olarak düşünülebilecek muazzam su miktarına da işaret eder: *“Bulutların içine suları sarar, bulutlar yurtilmaz onların ağırlığı altında.”* (Eyüp 26:8)⁵⁶

3. **ORTAK SOY.** Musa peygamber üç bin beş yüz yıl önce şunları yazdı: *“Adem, karısına Havva adını verdi, çünkü o bütün insanların annesiydi.”* (Yaratılış 3:20) Kutsal Kitap’a göre, tüm insanlar soy olarak ortak bir anneden gelirler. Evrim bilimcileri 1987 yılına kadar bu gerçek konusunda ikna olmadılar. Dünyanın her tarafındaki plasentalardan alınan mitokondrial DNA’nın (anneden çocuğa hiç bozulmadan geçen insan genetik kodunun parçası) yoğun analizinden sonra, araştırma, bugün yaşayan tüm insanların *“ortak bir dişi soydan”* geldikleri sonucuna vardı.⁵⁷ Birkaç yıl sonra, yapılan araştırmalar aynı zamanda tüm insanların tek bir ortak ebeveynden geldiklerini de ortaya çıkardı.⁵⁸ Araştırmacılar tüm çabalarının ve harcamalarının Kutsal Kitap’ın doğruluğunu onaylamaya hizmet ettiğinin pek farkında değillerdi!

4. **YAŞAM VEREN KAN.** Musa aynı zamanda şunu da belirtti: *“Canlılara yaşam veren kandır.”* (Levililer 17:11) Bu gerçek 19. yüzyıla kadar “kan dökmenin” mümkün olduğu öldürücü tekniği uygulayan tedavi edici topluluk tarafından gereği gibi anlaşılması ancak son zamanlarda gerçekleşmiştir.⁵⁹

5. **YAVAŞLAYAN YERYÜZÜ.** Peygamber Davud, üç bin yıl önce yeryüzünün bir gün *“yok olacağını”* ve *“eskiyeceğini”* yazdı. (Mezmun 102:25-26) Modern bilim, evrenin yavaşladığını, yeryüzünün manyetik alanının zayıfladığını ve koruyucu ozon tabakasının incelendiğini söylerken Davud ile aynı fikirdedir.

6. **OKYANUS COĞRAFYASI.** Davud, aynı zamanda *“denizlerin yolları”* hakkında da yazdı (Mezmun 8:8-eski çeviri). İşte bu küçük sözcük, Amiral Matthew Fontaine Maury’nin (1806-1873) yaşamını bu okyanus akıntılarını keşfetmeye ve belgelemeye adanması için esin veren bir sözcük oldu. Eğer Tanrı, denizdeki *“yollardan”* söz ediyorsa, o zaman bu yolların haritasının çizilebileceğini ve kendisinin bunu yapması gerektiğini düşündü. Maury, düşündüğünü yaptı ve “okyanus coğrafyasının babası” olarak tanındı.⁶⁰

7. **ASTRONOMİ.** Yaklaşık 2000 yıl önce elçi Pavlus, şöyle yazdı: *“Güneşin görkemi başka, ayın görkemi başka, yıldızların görkemi başkadır. Görkem bakımından yıldız yıldızdan başkadır.”* (1. Korintliler 15:41) Çıplak gözle bakıldığında tüm yıldızlar birbirlerine çok benzerler. Ancak, günümüzde güçlü teleskoplar ve ışık tayfi

analizlenmesi aracılığıyla astronomlar: “Yıldızların renkleri ve ışıkları açısından büyük ölçüde *farklı* olduklarını, bazı yıldızların güneş gibi sarı göründüklerini, diğerlerinin ise mavi ya da kırmızı renklerde parladıklarını “onaylarlar.”⁶¹ “Her bir yıldız tek başına *eşsizdir*.”⁶² Pavlus, M.S.ki ilk yüzyılda bunu nasıl bilmiş olabilirdi?

KÖRÜ KÖRÜNE İMAN?

“Kutsal Kitap’ta bilim” hakkında daha pek çok konu sıralanabilecek olmasına rağmen, yalnızca burada verilen yedi örneğin seçilip ayrılmasının amacı şudur: Kutsal Kitap bilimsel bir metin kitabı olmamasına rağmen, bilim hakkında konuştuğu her şey, kesin ve gerçektir.

Bazıları, Kutsal Kitap’taki inancı, “körü körüne iman” olarak nitelendirirler. Bu iddiaları doğru mudur? Yoksa itiraz kabul etmez bir kanıtla sahip *akıllı bir iman mıdır?*

Bilgi verileri Kutsal Kitap’ta yazılı olanla sürekli bir uygunluk içinde bulduklarından, bu Yazıları gerçek olarak –tam olarak açıklayamadığımız ya da kanıtlayamadığımız şeyleri öğretmelerine rağmen– kabul etmekle akılsızca mı yoksa bilgece mi davranmaktayız?

Tanrı, bizden zihinsel bir intihar etmemizi istemiyor. Tanrı, bize, Kitabının güvenilirliğini onaylayan “*birçok inandırıcı kanıtlar*” sağlamıştır.

TARİH, COĞRAFYA, ARKEOLOJİ

Son bölümde, Eski ve Yeni Antlaşma’ların, eski çağın en iyi-korunan kitapları olduklarını gösteren bazı kanıtları inceledik. Ama bu Yazıların içerdiği bilginin gerçekliği hakkında ne söylenebilir? Bu bilgiye güvenilebilir mi?

Kutsal Kitap, bilim adamlarına ve kuşkuculara, güvenilirliğini kontrol etmeleri için binlerce fırsat sağlar. Çünkü Kutsal Kitap’ın neredeyse hemen her sayfası tarihi bir kişinin, yerin ya da olayın adını bildirir.

Tarih, coğrafya ve arkeolojinin açıkladıkları nelerdir? Yüzyıllar boyunca pek çok insan, Kutsal Kitap’ın tarihi açıdan güvenilir olmadığını kanıtlamaya çalışmıştır. Bu kuşkuculardan biri olan Sir Walter Ramsay (1851-1939), tüm zamanların büyük arkeologlarından biriydi ve 1904 yılında kimya dalında Nobel Ödülü almıştı. Ramsay, gençlik döneminde, Kutsal Kitap’a güvenilemeyeceğine kanaat getirmişti. Ama yaptığı keşifler, düşüncesini değiştirdi ve onu şu satırları yazmaya zorladı, “Luka, önemli ve üstün bir tarihçidir; gerçek hakkındaki ifadeleri yalnızca güvenilir olmakla kalmaz... Bu yazarın adının en büyük tarihçilerle bir arada anılması gerekir.”⁶³ Luka, bir doktor, bir tarihçi, bir İsa izleyicisi, hem *Luka’ya göre Müjde’nin* hem de *Elçilerin İşleri* kitaplarının yazarıydı. Kutsal Kitap’a ait sözü edilen bu iki kitap 95 coğrafik konum (32 ülke, 54 kent

ve 9 ada) ile birlikte çok sayıda tarihi kişilik ve olaya işaret eder. Eleştirmenler, Luka'nın yazdıkları ile arkeoloji, coğrafya ve Kutsal Kitap'ın dışındaki tarihin açıkladığı konular arasında bir uyumsuzluk bulabilmek için çok gayret ettiler. Ama sonuçta, hayal kırıklığına uğradılar. Luka'nın yazdıklarının her maddesinin doğru olduğu kesin olarak kanıtlanmıştır. Söylediklerimize bir örnek vermek amacıyla Luka'nın Müjdesi'ndeki bir cümleye bakalım. Bu cümle, Nasıralı İsa'nın yeryüzündeki hizmetiyle ilgili tarihi ortamı bina etmek için tasarlanmıştır.

“Sezar Tiberius’un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye’de Pontius Pilatus valilik yapıyordu. Celile’yi Hirodes, İtureya ve Trahonitis bölgesini Hirodes’in kardeşi Filipus, Avilini’yi Lisaniyas yönetiyordu. Hana ile Kayafa başkâhnlık ediyorlardı. Bu sırada Tanrı, çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya’ya seslendi.” (Luka 3:1-2)

LUKA HAKLI MIYDI?

Adların ve ayrıntıların çoğunluğu, bize doğal olarak, “Luka'nın yazdıkları doğru muydu?” sorusunu sorduruyor. Kontrol etmek amacıyla bir önceki alıntıda koyu renk punto ile yazılmış adları geçen dört kişiyi araştıralım.

Luka önce, Roma İmparatoru *Sezar Tiberius* ve *bölge valisi Pontius Pilatus*'dan söz eder. Bu iki kişi tarihte yaşamışlar mıydı? Egemenlik sürdürdükleri dönem aynı mıydı? Herod'un, Sezariye'deki (Luka tarafından aynı zamanda Elçilerin İşleri 12:19-24'de sözü edilen) restore edilmiş tiyatrosunun bulunduğu bölgede, 1961 yılında, üzerinde Pontius Pilatus'un, Sezar Tiberius'un İmparatorluğu döneminde gerçekten valilik yaptığını onaylayan bir yazıt taşıyan, bir metre yüksekliğinde bir taş keşfedildi.

Kutsal Kitap ile ilgisi bulunmayan bir tarihçi olan Josephus (M.S. 37-101) da bu aynı kişilerin, yerlerin ve olayların adlarını kaydetmişti.⁶⁴

Luka'nın yazdıkları doğrudur.

Luka aynı zamanda, Suriye'de bir eyalet olan Avilini'yi yöneten Lisaniyas'dan da bağımlı yönetici (bir eyaletin dörtte birini yöneten vali) olarak söz eder. Bilim adamları, yıllarca “Luka'nın yanlış olduğunu kanıtlamak için bilmedikleri bir olaya dayanan bir hatayı” kullandılar; Çünkü tarihçilerin bildikleri tek Lisaniyas, Luka'nın yazdığı zaman döneminden (M.S. yaklaşık 27) aşağı yukarı 60 yıl önce öldürülmüş olan Yunanistan'daki Chalcis'in yöneticisiydi. Tarihçiler, M.S. 14 ve 29 yılları arasında bir tarih taşıyan bir yazıt Şam yakınlarında bulunana kadar Suriye'deki *Avilini'yi yöneten Lisaniyas* hakkında hiçbir bilgiye sahip değillerdi. Bulunan yazıtın üzerinde şu ad kazılıydı: “Vali Lisaniyas.”⁶⁵ Anlaşıldığı gibi aslında Lisaniyas adında iki yönetici vardı.

Luka'nın yazdıkları doğrudur.

Luka, aynı zamanda İsa'nın yeryüzünde yaşadığı dönemde Yahudi tapınağındaki iki başkâhinden biri olan *Kayafa'dan* da söz etmişti. 1990 yılının Aralık ayında eski Yeruşalim'in güneyine yakın bir bölgede bir yol inşa eden işçiler bir tesadüf eseri Kayafa'nın aile mezarını ortaya çıkardılar. Arkeologlar olay yerine çağırıldılar. Mezarda on iki tane kemik saklanan yer kireçtaşından yapılmış kemik kutuları) buldular. Kemik saklanan bu kutular içinde en güzel dekore edilmiş olanının üzerinde "Kayafa oğlu Yusuf" adı yazılmıştı. Bu ad, İsa'yı tutuklayan başkâhinin tam adıydı.⁶⁶ Kutunun içinde 60 yaşındaki bir erkeğin kemikleri bulunuyordu, bu erkeğin Yeni Antlaşma'daki Kayafa olduğu hemen hemen kesindir.⁶⁷

Luka'nın yazdıkları doğrudur.

Ünlü arkeolog Nelson Glueck şu gözlemde bulundu: "Kategorik olarak, şimdiye kadar yapılan hiçbir arkeolojik keşfin Kutsal Kitap'taki herhangi bir referans ile çelişmediği, kesin olarak ifade edilebilir. Kutsal Kitap'taki tarihi ifadelerin kesin ana hatlarını ya da tam ayrıntılarını onaylayan, çok miktarda arkeolojik bulgu mevcuttur."⁶⁸ Dünya dinleri tarafından saygı gören diğer kitaplar için aynı şey söylenemez. Örneğin, arkeolojik bulgular, Mormon Kitabının tarih ve coğrafya ile uyum içinde olduğunu göstermemişlerdir.⁶⁹

Wheaton koleji'ndeki arkeoloji bölümünün başkanı olan arkeolog Joseph Free, *Arkeoloji ve Kutsal Kitap Tarihi* adlı kitabına şu sözlerle son verir: "Çok okuduğum için neredeyse eskiyen Yaratılış kitabındaki elli bölümden her birinin bazı arkeolojik keşifler aracılığıyla ya ışık tutulan ya da onaylanan bilgiler içerdiğini gördüm – aynı şeyin Kutsal Kitap'ın hem Eski hem de Yeni Antlaşmalarının geri kalan tüm kitaplarının çoğu için geçerli olduğunu düşünüyorum."⁷⁰

BİLİM NEYİ KANITLAYAMAZ?

Doğru arkeolojik bilgi, Kutsal Kitap'ın titiz bir tarih belgesi olarak güvenilirliğini sürekli olarak onaylamasına rağmen, arkeoloji, Tanrısal esini *kanıtlayamaz*. Ve Kutsal Kitap'ın içinde etkileyici bilimsel ifadeler bulunsa dahi, bilim, hiçbir kitabın Tanrı'nın Sözü olduğunu *kanıtlayamaz*. Bunu belirtmek gerekiyordu, çünkü bazı insanlar kendi kutsal kitabı bazı kulağa bilimsel gelen ifadeler içerdiği için diğer insanları bu kitabın Tanrı tarafından esinlendiğine dair ikna etmeye çalışırlar.

Ruhsal gerçek, *bilimsel* keşiflerle kanıtlanamaz, aynı şekilde bir kitabın içindeki bilimsel gerçekler de o kitabın Tanrı'dan olduğunu kanıtlanamaz. Uzun zamandır etrafta dolaşan Şeytan da bilim hakkında çok şey bilir. Kutsal Yazılar'daki yolculuğumuzun başında önceden göksel bir melek iken sonradan Tanrı'nın düşmanı olan, şimdi ise *Şeytan* olarak adlandırılan *İblis* ile karşılaşacağız. Şimdilik aklınızda yalnızca şunu

tutun: Şeytan çok zekidir ve insanlara etkileyici şeyler yazmaları için esin dahi verebilecek güçtedir.

Peygamber Daniel, Tanrı'nın Kutsal Yazılar'daki en uzun kitaplardan birini yazdırmak için kullandığı bilge bir adamdı, ama yine de konu doğal kapasiteler olduğu zaman, Tanrı'nın gerçeğine karşı koyan bir ruh olan Şeytan, "*Daniel'den daha bilgedir*" (Hezekiel 28:3). Şeytan, sahte dinin arkasındaki usta zihindir ve aldatma sanatında uzmandır. *Şeytan* sözcüğünün anlamı, "suçlayıcı" ya da "iftira eden" dir.

Bir Arap özdeyişi, sözünü ettiğimiz bu tehlikeyi şöyle özetler: "*Dikkatli olun! Bazı yalancılar gerçeği söylerler.*"

ŞİİR NEYİ KANITLAYAMAZ?

Bazı dinler, kitaplarının Tanrı tarafından kanıtlandığını öne sürerler, çünkü kitapları hiçbir insanın üretemeyeceği bir yazı üslubu ile yazılmıştır.⁷¹ Ahmed'in, elektronik postasında şöyle yazmış olduğu gibi:

 Subject: Email Feedback

Kuran, bir peygambere şimdiye kadar gönderilmiş olan en büyük mucizedir! Tamam, aksini düşünüyorsanız, o zaman Kuran'dakilere benzeyen bir ayet yaratın!! Yüksek düzeydeki Arapça'ya akıcı olarak konuşan biri olsanız bile bunu asla yapamazsınız... Dünyada Kuran'ın yüceliğinin yanına yaklaşabilecek hiçbir şey yoktur. Ve eğer bunun aksini kanıtlayabiliyorsanız o zaman gelin kanıtlayın.

Ahmed'in meydan okuması, Kuran'ın ikinci Suresinde bulunan bir ayeti temel alır: "*Eğer kulumuza (Muhammed'e) indirdiğimiz (Kuran) hakkında şüphede iseniz, haydin onun benzeri bir sure getirin...*" (Sure 2:23)

Bu iddianın neden olduğu zorluk, onun kanıtlanamayacağı ya da yanlış olduğunun gösterilemeyeceğidir.

Örnek verecek olursak, benim bir resim yarışması organize ettiğimi düşünelim; ben bu yarışmaya kendi yaptığım tablo ile katılıyorum, yarışmanın hakemi oluyorum, kendimi birinci ilan ediyorum ve sonra da diğer yarışmacılara şöyle meydan okuyorum: "Hiç kimse benim gibi resim yapamaz. Eğer benim dünyanın en iyi ressamı olduğumdan kuşku duyuyorsanız, o zaman aynı benimkine benzeyen bir tablo yapın!"

Bu durum, benim tablomun en iyi tablo olduğunu kanıtlar mı? Ya da benim en iyi ressam olduğumu kanıtlar mı? Hayır. Ancak buna rağmen hiç kimse benim yanıldığımı kanıtlayamaz! Neden kanıtlayamaz? Güzellik, görenin gözlerindedir.

Aynı durum, ritmik, edebi güzellik için de geçerlidir. Bu konu, öznel bir konudur.

Kutsal Kitap, hayranlık uyandıran İbrani Őiiri ve zihnin rkmesine neden olacak kadar çok sayıda Őekil düzeni açısından zengindir.⁷² Ama yine de Tanrı, bizden, edebi güzelliği nedeni ile Sözü'ne inanmamızı beklemez.

Bilim nasıl Tanrısal esini *kanıtlayamıyorsa* kulağa hoŐ gelen bir düzyazı da aynı Şekilde bir kitabın Tanrı'dan olduğunu kanıtlamaz.

Büyük taklitçi Şeytan'ın aynı zamanda adeta hipnotize eden Őiiri ve "*kurumlu sözleri*" (Yahuda 16) de esinleyebileceğini akılda tutmak bilgece bir davranıŐ olur. Kutsal Yazılar bizi, "*yürekleri kulağı okŐayan tath sözlerle aldatılan saf kişiler*" (Romalılar 16:18) olmamamız konusunda uyarıyorlar; özellikle bu tür sözler Yaratıcının, zamanın baŐlangıcından beri bildirmiŐ olduğu tasarı ve mesaj ile eliŐiyorlarsa çok dikkatli olmalı ve aldatılmamalıyız.

Bilim, arkeoloji ve Şiir, hiçbir kitabın Tanrı'nın gerçek Sözü olduğunu kanıtlayamazlar. Tanrısal esinin kesin kanıtının, daha yüksek bir yargı alanı –daha güçlü, tartıŐılması imkansız olan kanıt– stnde temellenmiŐ olması gerekir.

Şimdi bu kesin kanıtı gözden geçireceğiz.